

## מהות הברכה "ויתן לך"

### הקדמה



בפרשתנו מסופר על הברכות שברך יצחק את בנו יעקב. לפני הברכות יצחק הרגיש קירבה לבנו וביקש ממנו שיגש אליו לנשק אותו. כשיעקב ניגש ליצחק הוא מריח את בגדיו ואומר לבנו: "רֵיחַ רֵיחַ בְּנֵי כְרִיִם שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְהוָה". (כז,כז) לאחר מכן הוא מברך אותו בברכה הראשונה: "וַיִּתֵּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ" (כז,כח)

### פירוש



בספרי מפורש תיאור דבריו של יצחק: "וכן אתה מוצא ביצחק שראה אותו (בית המקדש) בנוי וראה אותו חרב וראה אותו בנוי משוכלל לעתיד לבוא. **ראה ריח בני** – הרי בניו. ('ריח' – קרבנות, 'בני' – בניו) **כריח שדה** – הרי חרב ("ציון שדה תחרש") **אשר ברכו ה'** – הרי בניו ומשוכלל לעתיד לבוא.

**רש"י** מביא את מדרש בראשית רבה לברכה הראשונה: "ויתן לך. יתן ויחזור ויתן."

### שאלות



- מה חסר בנתינתה הראשונה שצריך להוסיף ולתת שוב? והרי הקב"ה בלתי מוגבל ויכול לתת הכל בפעם אחת.
- מדוע יצחק מזכיר את שלושת בתי המקדש ועניין החורבן כהקדמה לברכות?

### נקודות הביאור



- עבודת ה' מתחלקת לשני סוגים:
- עבודת הצדיקים** – עבודת ה' בדרך ישרה ובאופן מסודר. העבודה היא בכוח ההשפעות שנתנו מלמעלה.
  - עבודת בעלי התשובה** – עבודה למעלה מסדר והדרגה, ללא כל הגבלה. עבודה בכוח עצמו. עיקר העבודה היא הפיכת הזדונות לזכויות, אתהפכא.

### תשובות



- הברכה ליעקב "יתן, ויחזור ויתן" כוללת את שני סוגי העבודה: יתן – עבודת הצדיקים. נתינת ההשפעות מלמעלה. יחזור ויתן – עבודת בעלי התשובה. נתינת כוח להתגבר בכוח עצמו וכן השפעה מלמעלה להתעורר בתשובה. בעבודת הצדיקים חסרה המעלה והיתרון של עבודת בעלי התשובה – עבודה בכוח עצמו ללא מדידה והגבלה. ולכן היה צורך להוסיף "יחזור ויתן" – כלומר נתינת המעלה והיתרון של עבודת בעלי התשובה ליעקב ובניו, נתינת כוח להתגבר ולהוסיף ללא הגבלה. עבודה בכוח עצמו.
- בתי המקדש והחורבן כהקדמה לברכות יצחק מסמלות את שני סוגי העבודה: **בית המקדש הראשון** – עבודת הצדיקים. **חורבן הבית, בית המקדש השני, ושכלולו לעתיד** – עבודת התשובה לאחר הירידה והחורבן. ולכן מקדים יצחק את עניין חורבן בית המקדש לברכה כדי להדגיש שהקב"ה יתן השפעה ונתינת כוח גם לעבודת הצדיקים וגם לעבודת בעלי התשובה ליעקב ולבניו עד סוף כל הדורות עד הגאולה השלימה, בקרוב ממש.